

2014/2015. tavaszi félévtől

Alkotmányjog záróvizsga Tételsor

A felkészüléshez használható tananyagok:

1. **Trócsányi László - Schanda Balázs (szerk):** *Bevezetés az alkotmányjogba*, SZTE ÁJTK-PPKE JÁK, Budapest, 2013. és az azt követő kiadás
2. **Sári János - Somody Bernadette:** *Alapjogok - Alkotmánytan II.* (Budapest, Osiris, 2007, 2008)
3. **Kiss Barnabás:** *Alkotmányjogi alapismeretek*, Szeged, 2014, Pólay Elemér Alapítvány
4. A tanszék honlapján található **jogszabályjegyzék** és az alapjogi **tansegédletek**.

I. Alapfogalmak

1. Közjog – magánjog elhatárolása. Az alkotmányjog kialakulása és helye a jogrendszerben.
2. Az alkotmányjog forrásai és az alkotmányjogi normák fajai.
3. Az államhatalmak elválasztása egykor és most.
4. Az államforma és kormányforma fogalma és típusai. Államszerkezet.
5. A prezidenciális, a félprezidenciális és a parlamentáris köztársaság jellemzői.
6. A szuverenitás fogalma, a szuverenitáselméletek. Az Alaptörvény szuverenitást érintő rendelkezései [B) és E) cikk].
7. A közvetlen demokrácia viszonya a képviselői demokráciához. A népszavazás.
8. Az alkotmány meghatározása, tartalmi és formai elemei. Az Alaptörvény szerkezetének bemutatása.
9. Az alkotmányosság követelményei és az alkotmányos állam.
10. A magyar alkotmányfejlődés főbb állomásai és alapkérdései napjainkig.
11. Az államalkotó tényezők. Az államterület, illetve a nép és nemzet fogalma.
12. Az alkotmányfejlődés irányai.

II. Jogforrási rendszer

1. A jogforrások fajai és a jogforrási hierarchia szabályai. A jogalkotó szervek a Magyarországon (jogszabályok és a közjogi szervezetszabályozó eszközök).
2. A törvény a jogforrási rendszerben és a törvényalkotási eljárás.
3. A rendeletek a jogforrási rendszerben.
4. A nemzetközi jog és a belső jog viszonya. A nemzetközi szerződések a jogforrási rendszerben. Az Európai Unió joga.
5. A jogszabályok kihirdetése, közzététele, érvényessége és hatályossága.

III. Országgyűlés

1. Az Országgyűlés helye és szerepe az államszervezetben, funkciói és hatásköre.
2. Az Országgyűlés megalakulása, ülészekai, megbízatásának időtartama
3. Az Országgyűlés szervezete.
4. Az országgyűlési képviselők jogállása (összeférhetetlenség, mentelmi jog)
5. A parlamenti ellenőrzés és eszközei (a plénum és a plénumon kívüli eszközök)

IV. Köztársasági elnök

1. A köztársasági elnök funkciója és hatáskörei.
2. Az államfői tisztség keletkezése és megszűnése, az államfő felelőssége.

V. Alkotmánybírászkodás

1. Az alkotmánybírászkodás fogalma, az alkotmánybírászkodás amerikai és európai modellje.
2. Az Alkotmánybíróság hatáskörei.
3. Az Alkotmánybíróság szervezete és eljárása.

VI. Kormány

1. A kormányzás általános kérdései. A kormányok helyzete a parlamentáris rendszerben.
2. A Kormány összetétele és megbízatása.
3. A Kormány működése és a működést segítő szervezeti rendszer.

VII. Az alapvető jogok biztosa

1. Az alapvető jogok biztosa és helyetteseinek jogállása, hatásköreik.
2. Az alapvető jogok biztosának eljárása.

VIII. Bírói és ügyészségi szervezet

1. A bíróságok helye az államszervezetben, bíróságaink szervezeti felépítése.
2. Az igazságszolgáltatás alkotmányos alapelvei.
3. A bírák jogállása. A bírói függetlenség alkotmányjogi garanciái.
4. Az ügyészség alkotmányos feladatai.
5. Az ügyészség szervezete.

IX. Választási rendszer

1. Az országgyűlési választások legfontosabb szabályai.
2. Az önkormányzati választások legfontosabb szabályai.
3. Az európai parlamenti képviselők választása és jogállása.

X. Állampolgárság

1. A magyar állampolgárság keletkezése, megszerzése és megszűnése.
2. Az állampolgársági eljárás. Az európai polgárság.

XI. Alapjogok

1. Az emberi jogok kialakulása, rendszere és csoportosítása.
2. Az alapjogok korlátozásának szabályai.
3. Az emberi jogok nemzetközi védelmének rendszere.
4. Egyesülési jog.
5. Gyülekezési jog.
6. A véleménynyilvánítás szabadsága.
7. Gazdasági jogok: a tulajdon és a vállalkozás szabadsága
8. Az élethez és emberi méltósághoz való jog.
9. Egyenjogúság – diszkrimináció – az egyenlő bánásmód követelménye.
10. Alkotmányos alapkötelelességek.
11. A lelkiismereti és vallásszabadság.
12. A szociális jogok.
13. A személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága.

XII. Helyi önkormányzatok

1. Önkormányzatok jogállása, feladat- és hatáskörei.
2. Az önkormányzatok szervezete.

XIII. Közpénzügyek

1. A közpénzügyek. Az Állami Számvevőszék és a Magyar Nemzeti Bank.